

Moerbeke als strafste op de kaart

Moerbeke wil een masterplan van het centrum. In het verleden werd een groot deel van de identiteit van Moerbeke bepaald door de aanwezigheid van de Suikerfabriek, maar sinds de sluiting en afbraak verdween een tastbaar deel van die historische identiteit. Hierdoor stelt zich vandaag de vraag wat de identiteit van Moerbeke precies is. Hoe zal het leven er in Moerbeke in 2050 uitzien? En welke acties zijn nodig om dit te bereiken. Moerbeke heeft vandaag heel wat soms vergeten of onzichtbare troeven. Met het masterplan willen we Moerbeke sterker op de kaart zetten als woondorp, groengebied en recreatieve plek. We verbeteren de identiteit van Moerbeke in de toekomst door bestaande troeven opnieuw

bloot te leggen. Eén van de belangrijkste sterktes is het groene karakter en de diversiteit aan landschappen. Daarnaast ligt een groot deel van de gemeente in het unieke water-landschap van de Moervaart en Zuidledevallei. Door de compactheid van de bebouwde woonkern komt de groene open ruimte en blauwe dooradering tot zijn recht in Moerbeke.

De vele troeven van Moerbeke vormen de basis voor de uitwerking van het masterplan 2050. We versterken deze troeven en zetten in op de actieve ontwikkeling van de open ruimte, de uitbouw van het landschap

in zowel natuurwaarde als ook recreatieve routes om de diversiteit aan landschappen te laten beleven door recreanten en Moerbekenaars. Zo kan elke bezoeker of inwoner op zondag met de fiets of al wandelend de gemeente én het landschap van Moerbeke ontdekken. OOm de woonkern van Moerbeke extra te versterken, focussen we niet alleen op de oost-west verbindingen, maar besteden we ook voldoende aandacht aan de noord-zuid verbindingen die in relatie staan met de 4 bruggen van Moerbeke over de Moervaart. Deze waterloop kan door de sluiting van de Suikerfabriek opnieuw een

actief deel gaan uitmaken van het dorpsleven. Door de Moervaartvallei terug te geven aan de Moerbekenaars ontstaat een dynamiek van waterrecreatie, zwempartijen, luieren en fietsen langsheen het water. Moerbeke zal in 2050 ook één van de uitvalbasisen zijn voor natuurrecreatie. Inzetten op de actieve ontwikkeling van het landschap en de Moervaart, betekent ook dat de huidige compactheid van de woonkern behouden blijft. Om in deze dichte woonkern de leefkwaliteit te verhogen maken we de interne landschap-pelijke structuur door het dorp ook meer zichtbaar en beleefbaar.

De diagnose levert ons 4 thematische insteken op:

Een streekverhaal

Het bereikbare dorp met fiets- en autosnelweg takt aan op een lus langs de mooiste plekjes van Moerbeke, waar erfgoed, recreatie en economie hand in hand gaan.

Het productief landschap

Een bos- en landbouwgebied waar plaats is voor productie van natuurwaarde, voedsel en korte keten initiatieven, herbebossing, klimaatadaptatie en onthardingsexperimenten als piloot in Vlaanderen.

Moerbeke Centrum

Een compacte dorpskern met kwalitatieve verdichting en betere publieke (groene) ruimte

Het waterlandschap

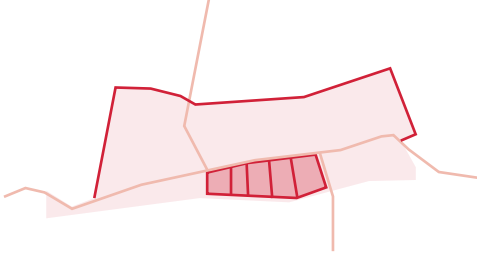
Een klimaatadaptief waterig landschapspark met recreatieve polen rondom, en plaats voor natuuronwikkeling

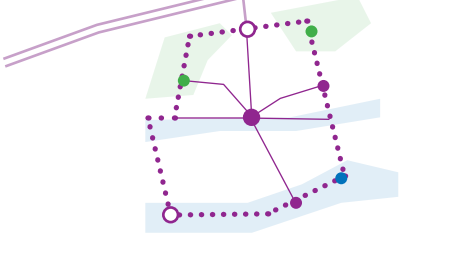
[open ruimte én toerisme]
De Prachtige Moervaartdepressie

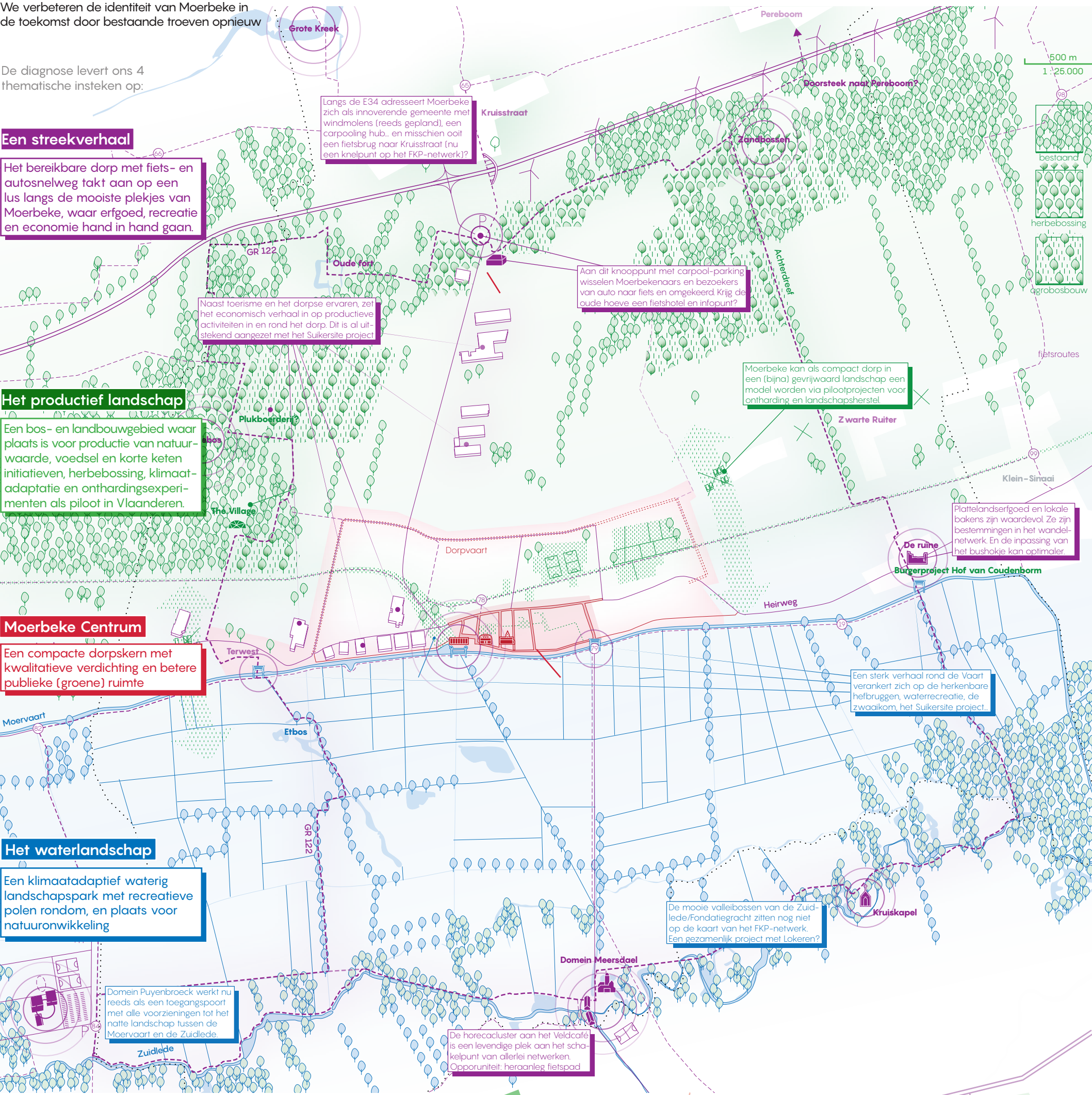
[landbouw én bosbouw]
Het Productief Open landschap

[stedenbouw én mobiliteit]
Het Compacte Dorp

[toerisme én beleving]
De Ronde van Moerbeke

4 levenslijnen voor het dorp

Het dorp heeft heel wat te danken aan het landschap. Het venmoeras ten zuiden van de Moervaart is ongeschikt om op te bouwen, daarom ontstond het dorp enkel ten noorden van de vaart op de drogere zandrug. Ook andere kleinere nederzettingen ontwikkelden ten noorden van de Moervaart. De hoofdstructuur van het centrum van Moerbeke werd de verbindingsas. De doortocht was lange tijd de levensader van het dorp waarbij winkels, cafes, terrasjes, de markt ontstonden aan de Opperstraat. Vandaag is de mobiliteit zo geëvolueerd dat de Opperstraat haar functie als doorgaande as en verblijfskarakter niet langer kan combineren. Om de Opperstraat terug te doen leven als centrale as waarlangs het dorpsgebeuren plaatsvindt, moet het doorgaand verkeer eruit. Om een levendig centrum in 2050 uit te bouwen, zal een éénzijdige focus op de Opperstraat als centrale as niet meer volstaan. Het dorps-

leven in Moerbeke speelt zich al grotendeels af langs het fietspad op de oude spoorzate. En dat dorps leven willen we verder ontplooiën tegen 2050. We lezen een ladderstructuur van 4 grote complementaire levenslijnen in Moerbeke: De omgang, het fietspad in de oude spoorwegbedding, de Opperstraat als historische as en de Moervaart met aanpalende publieke ruimte. Deze parallelle structuren (en hun dwarse verbindingen) bestaan vandaag al en worden in het masterplan verder uitgewerkt.

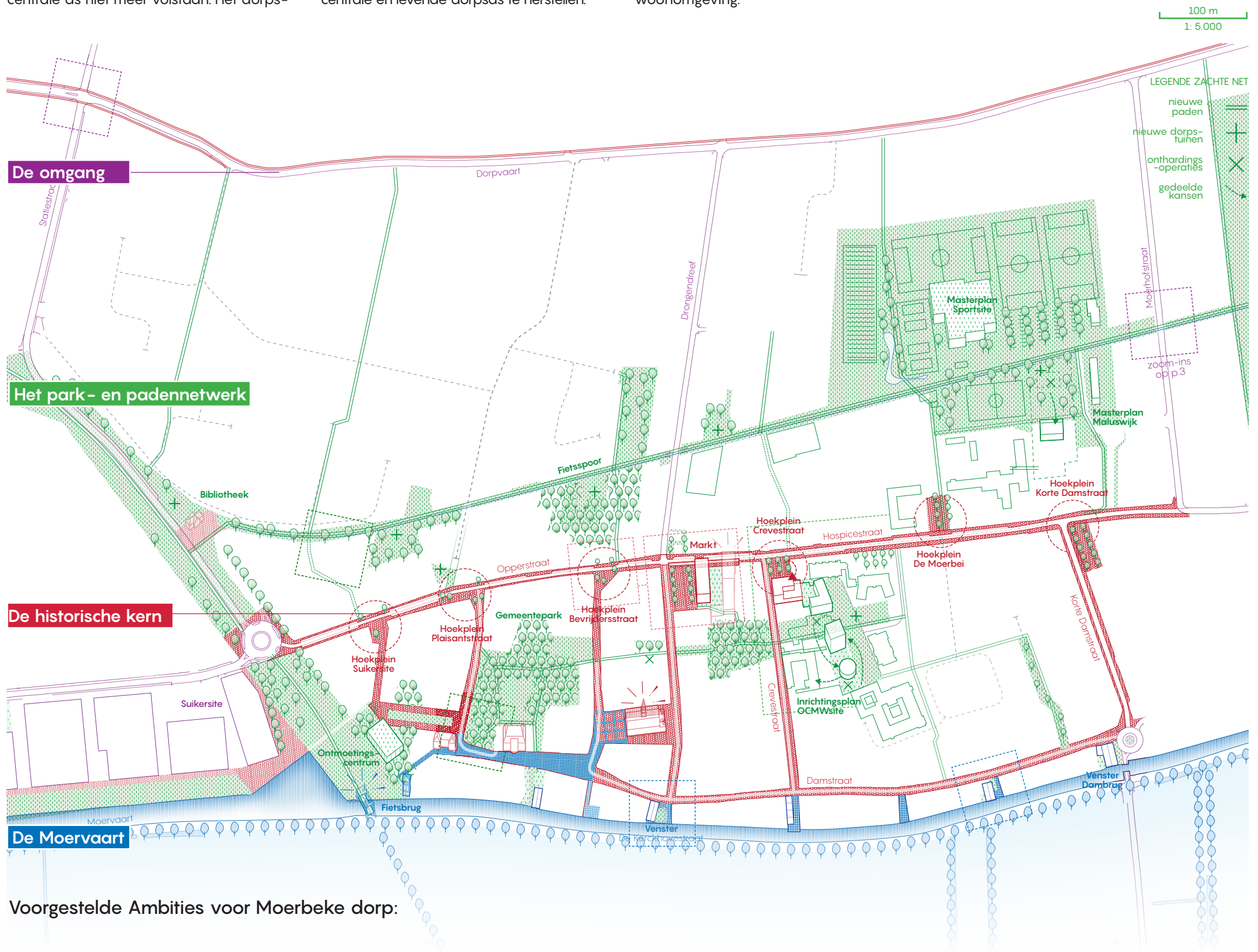
• Een deel van het verkeer leiden we af naar **de omgang**, die de nodige breedte heeft. Het gaat hier voornamelijk over doorgaand verkeer dat niet in Moerbeke moet zijn. De ontwikkeling van de omgang zal verder mobiliteitsonderzoek en aanpassingen in bewegwijziging en straatprofielen vragen, maar is noodzakelijk om de Opperstraat terug als centrale en levende dorpsas te herstellen.

• De Opperstraat wordt een **levendige straat** met verschillende pleinen, restaurants, handel, cafes, etc. Er wordt ingezet op een combinatie van bestemmingsverkeer en tragere mobiliteit. Het samenspel tussen de Opperstraat en de Omgang zorgt voor een heropleving van het centrum.

• Naast de Opperstraat wordt een tweede centrale as in het dorpsleven versterkt. Het fietspad op de voormalige spoorwegbedding is een zachte, groene as met toegang naar scholen, jeugdvereniging, sport en cultuur. Deze **trage as** wordt verder uitgebouwd en verknoot met het netwerk van het centrum. Op deze manier krijgt de Moerbekenaar een waaier aan mogelijkheden om zowel met de fiets als te voet belangrijke voorzieningen op een veilige manier te bereiken. Dit draagt bij aan het versterken van Moerbeke als aangename woonomgeving.

• Naast een mobiliteitsoplossing en het binnenbrengen van het groene omliggende landschap in het centrum, wordt ook de **Moervaart terug in het dorp** gebracht. Het teruggeven van deze waterloop aan de Moerbekenaars gebeurt door slimme doorsteken en doorzichten naar het water, profilering van de verschillende bruggen en beperkte ingrepen langsheen de oevers.

Het centrum van Moerbeke biedt in 2050 het beste van alles. In Moerbeke is het rustig wonen met zicht op het landschap in de nabijheid van steden als Gent, Sint-Niklaas en Antwerpen. Moerbeke is een levendig dorp met winkels, restaurants en cafes voor bewoners en bezoekers. Want in Moerbeke is het niet alleen fijn leven er is ook een gevarieerd aanbod op vlak van werken, toerisme, recreatie en landschapsbeleving.

Voorgestelde Ambities voor Moerbeke dorp:

[waterlandschap]
Moerbeke aan de vaart: wonen met (gedeelde) zicht naar het water

- > publieke ruimte aan het water
- > activatie en opwaardering de huidige van achterkanten
- > Waterlandschappen voor waterbuffering en zuivering

[productief landschap]
Het groenste dorp van Vlaanderen

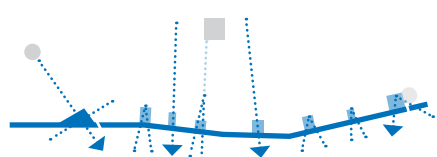
- > van een linear fietspad naar een groene ader met voorkanten
- > Een veilig padennetwerk
- > Publieke dorpsuinen

[Moerbeke centrum]
Hartje Moerbeke, met mooie en gezellige publieke ruimte

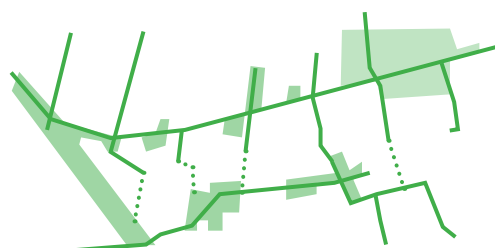
- > van een doortocht naar een sequentie van dorps publieke ruimte(n)
- > autoluwe en groenere centrumstraten
- > minder asfalt, meer karakter

[streekverhaal]
Het bereikbare dorp als uitvalsbasis

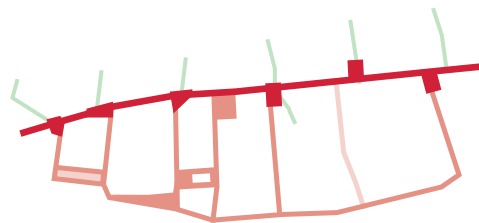
- > vlot en veilig rijden en fietsen dankzij een heldere circulatie
- > leesbare straatprofielen :
 - > slim parkeersysteem
- > ruimte voor de lokale economie

> Projectlijn 1:
Vensters naar de Moervaart

> Projectlijn 2:
Het zachte net

> Projectlijn 3:
7 pleinen langs de Opperstraat

> Projectlijn 4:
Van omweg naar omgang

10 voorbeeldacties op korte en lange termijn

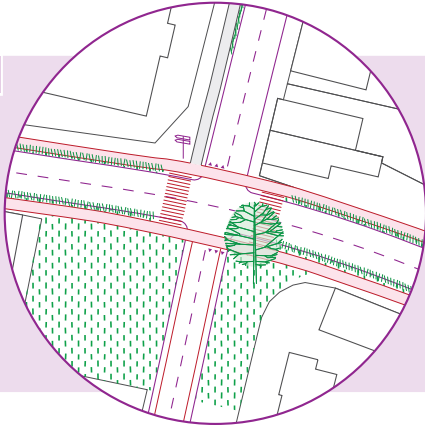
Deze **ambitieuze visie** voor het centrum van Moerbeke 2050 kan niet gerealiseerd worden op één dag. Hoewel het masterplan op het eerste zicht allicht een ingrijpende verandering lijkt op kaart, hoeft dit in realiteit geen lijdensweg of 30-jarige werf te zijn. Het masterplan is een ambitieuze, overkoepelende visie die wordt gerealiseerd door verschillende acties of projecten. Zowel grote als kleine projecten, maar ook acties op korte en lange termijn, plannen die de gemeente zelf zal moeten uitvoeren, maar ook ingrepen

die door bewoners, burgers of andere overheden kunnen worden getrokken. Zo'n waaijer aan acties zijn niet alleen effectieve fysieke projecten, maar kunnen even goed verder (ontwerpend) onderzoek zijn, opmaak van beleidskaders, campagnes om te sensibiliseren, opmaak van verordeningen, instrumenten om de beoogde beeldkwaliteit af te dwingen, groepsaankopen of ondersteunen van burgerinitiatieven, ... De leden van ons team hebben samen deze expertises in huis. We maken samen niet alleen een **Masterplan**

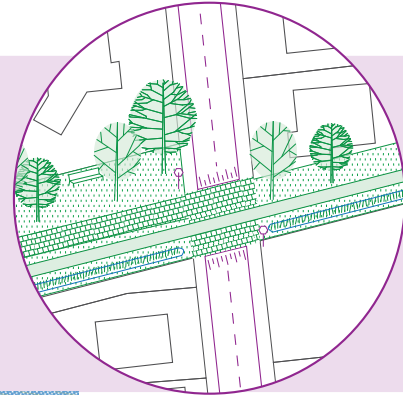
voor het centrum van Moerbeke 2050 maar ook een **actieplan** met verhelderende actiefiches die het bestuur aan de beleids- en beheercycles kan koppelen. We bieden onze ervaring aan om de gemeente verder te begeleiden met vervolgoedragen (o.a. ontwerp, openbaar domein, landschap, architectuur, planologie, mobiliteit, participatie). We kunnen de gemeente verder begeleiden met vervolgoedragen met oog voor draagvlak, realistische inschattingen en een duidelijke financiële strategie.

Als voorbeeld illustreren we (onderaan) het specifieke proces om tot een visie voor de **markt** te komen binnen het ruime masterplan kader. Omdat het historisch geen marktplein was, zien we nu nog hoe de bebouwing er niet altijd goed op reageert. Je kan dus verschillende pistes bewandelen: een nieuwe publieke ruimte die misschien niet goed werkt; een vergroening van het parkeerplein; of een kleiner plein geactiveerd door nieuwe gebouwen. Samen met de gemeente en bevolking wordt de juiste visie opgebouwd!

Projectlijn 4 : DE OMGANG

Heraanleg van kruispunt 'den uil' maakt leesbaar dat je hier het dorp inrijdt.

Voorrang voor en zichtbaarheid van het fietspad.

Projectlijn 3 : DE 'OPPERPLEINEN'

Eén van de nieuwe hoekpleinen (ingang Bevrijdersstraat)

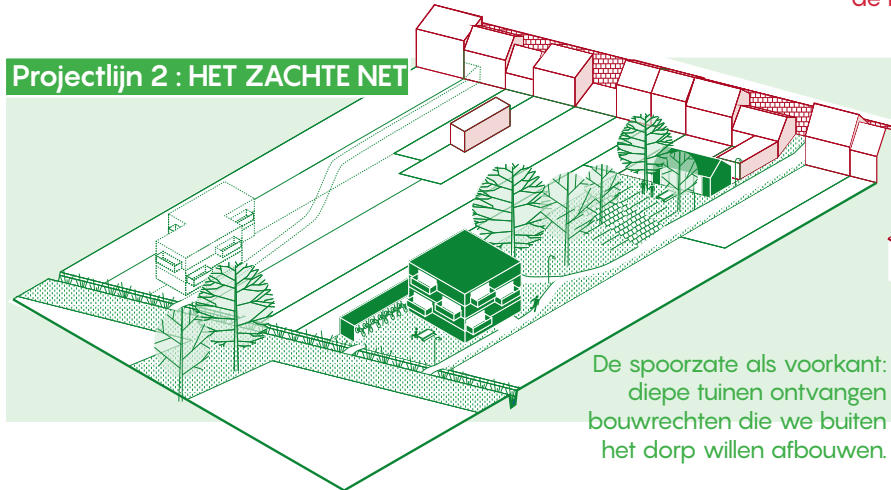

Een heraanleg van de markt zoekt win-win oplossingen die ook de randen actiever maakt en een parkeeroplossing biedt

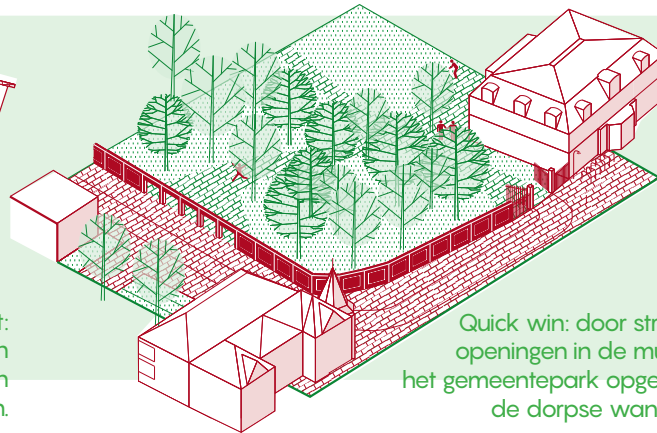

Beter parkeren langs de Opperstraat/Hospicestraat

Projectlijn 2 : HET ZACHTE NET

De spoorzate als voorkant: diepe tuinen ontvangen bouwrechten die we buiten het dorp willen afbouwen.

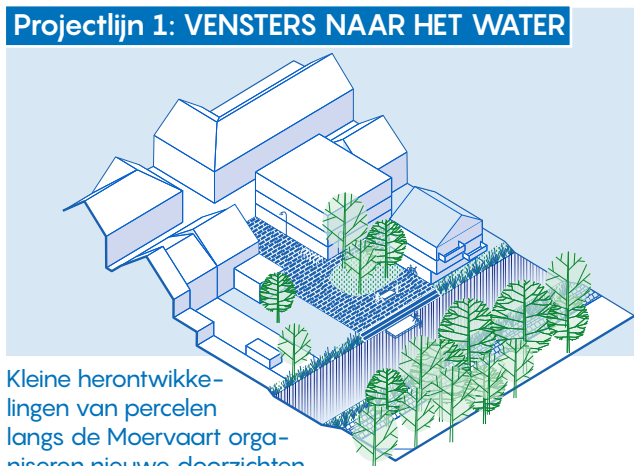

Quick win: door strategische openingen in de muur wordt het gemeentepark opgenomen in de dorps wandelroutes.

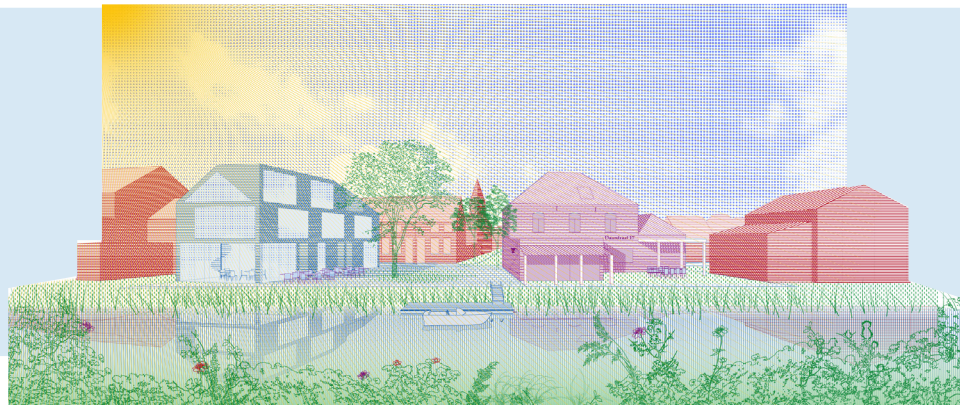

Een inrichtingsplan voor de OCMWsite (en aanpalende percelen) brengt de kansen in kaart voor publiek groen, zacht verkeer doorsteken en gedeeld parkeren.

Projectlijn 1: VENSTERS NAAR HET WATER

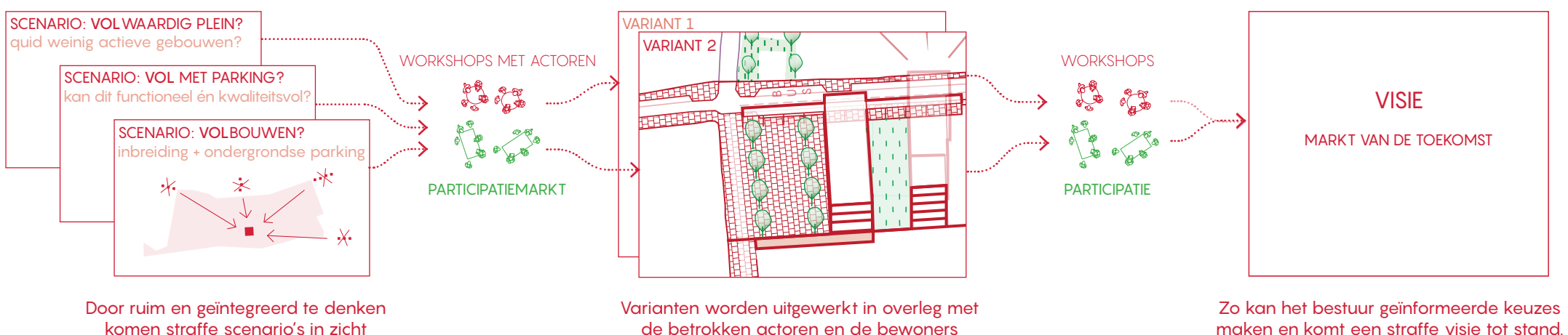

Kleine herontwikkelingen van percelen langs de Moervaart organiseren nieuwe doorzichten

Het dorp aan de Vaart krijgt een nieuw gezicht aan het water en speelt de troeven van het landschap als collectieve meerwaarde uit.

Voorbeeld proces voor een deelproject : de Markt

Eén geïntegreerd proces

De opmaak van het Masterplan 2050 voor Moerbeke gebeurt in 4 fases. Door drie gespreksdagen te organiseren bij het begin van de analysefase krijgt het ontwerpteam een scherp beeld van de uitdagingen van de gemeente. Tijdens deze dagen komen we niet met lege handen, maar zorgen de 4 posters voor gespreksvoer en thematieken die tijdens de gesprekken zullen worden aangehaald. De gespreksdagen worden georganiseerd met belangrijke gemeentelijke diensten, andere overheden, ondernemers, raden, burgers, ... Deze dagen dienen als input voor het verfijnen van de analyse en het bepalen van de toekomstige uitdagingen van Moerbeke. Daarnaast wordt ook tijdens deze fase een gefocuste mobiliteitsstudie uitgevoerd. Dit om de realiteitszin van de uiteindelijke visie te onderbouwen. Een tijdelijke huisstijl zal de verdere en bredere communicatie over dit masterplan verbeteren.

Timing: 8 weken
Overleg: 3 gespreksdagen, 1 stuurgroep
Producten: Mobiliteitspotenties, analyse

In de tweede fase wordt een heldere visie op het centrum van Moerbeke geformuleerd. Een globale mobiliteitsstrategie zorgt voor een realistische basis voor een ambitieuze visie. Op basis van de ruimtelijke uitwerkingen en een aanzet van het masterplan wordt een wandeling georganiseerd voor bewoners en geïnteresseerden. De input en opmerkingen gegeven tijdens deze wandeling worden opgenomen in de finale uitwerking van het masterplan.

Timing: 16 weken
Overleg: interactieve wandeling, 2 stuurgroepen
Producten: Globale mobiliteitsstrategie, masterplan en ruimtelijke uitwerkingen

In de derde fase wordt een duidelijk stappenplan opgemaakt voor de realisatie van de visie. We maken hierbij een actieplan op waarbij zowel acties op korte, middellange als lange termijn worden uitgezet die werkbaar is voor de gemeente. Lokale overheden

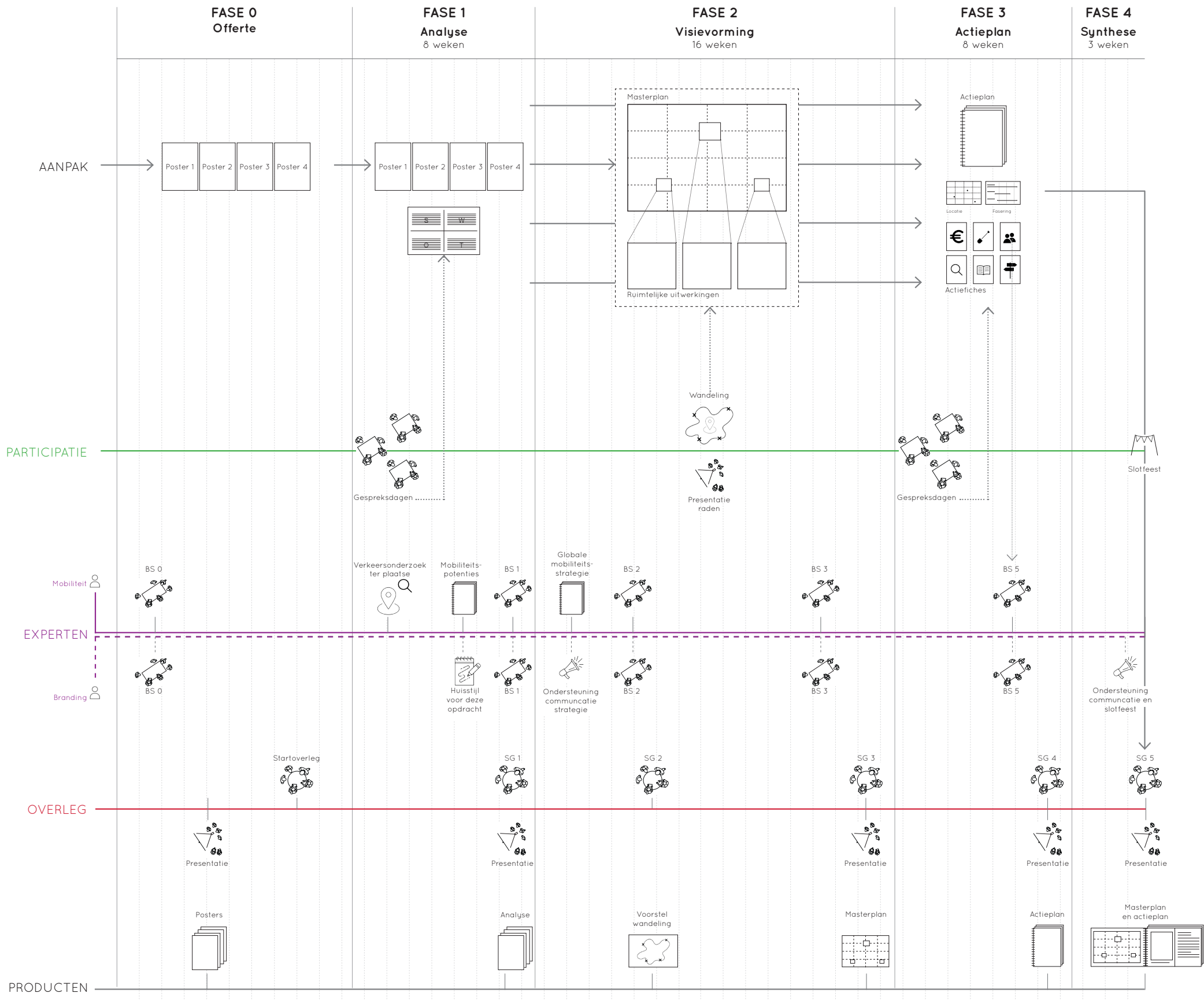
zijn terecht bezorgd dat hun gemeente 30 jaar lang een onaantrekkelijke bouwwerf zal zijn. Dit voorkomen we door niet alleen de realisatie van de ideale toestand voor ogen te houden maar ook quick-wins op korte termijn op te stellen. Het actieplan omvat niet alleen de verschillende acties met de gewenste uitvoeringstermijn, maar elke actie wordt ook vormgegeven als een actiefiche. Deze fiche toont duidelijk wat de actie precies inhoudt, welke actor (overheid, bewoner, extern onderzoeksbureau) de actie zal uitvoeren en de fiche bevat ook richtlijnen over de aanpak en/of inhoud van de actie.

Timing: 8 weken
Overleg: 3 gespreksdagen, 1 stuurgroep
Producten: Actieplan en actiefiches

In de laatste fase wordt het geleverde werk gebundeld en organiseren wij in samenwerking met de gemeente een slotfeest. De

dynamiek die eerst werd opgewekt tijdens de wandeling in fase 2 wordt verder gezet in een slotfeest. Een breed gedragen masterplan is belangrijk om in vervolgtrajecten bewoners aan te sporen acties, opgenomen in de actiefiches, uit te voeren.

Timing: 3 weken
Overleg: 1 stuurgroep, slotmoment
Producten: Sythese masterplan en actieplan

Mogelijke acties in het actieplan :

> waterverhaal	> groen verhaal	> publieke ruimte	> mobiliteit
> toerisme & branding
• strategische bouwprojecten [al dan dan niet privé] waarbij de gemeente een sturend rol speelt• cultuur en evenementen programma rond het water• landschappen met water-buffering en -zuivering	• masterplanning voor deelsites• quick wins (Gemeentepark...)• participatieve buurtprojecten ('Plant een boom')• strategische aankopen (paden)• pilootprojecten (ontharding, herbebossing, landinrichting)	• strategisch project Markt (incl. PPP+grondbank inbreiding)• verordening voor het bewaken van beeldkwaliteit• living lab circulatieplan (bv. leefstraten, tijdelijke ingreep als testcase)	• verder mobiliteitsonderzoek, tellingen en proefopstellingen• opmaak huisstijl voor Moerbeke• natuurrecreatie kaart ontwikkelen en communiceren• voedselinitiatieven met lokale producenten...